

Уочавамо сопствене грешке-искуства студената

Uspeh volimo zato što nam donosi pohvale, prija nam, ali greške nam nude mnogo više – iskustvo koje nas uči bitnim lekcijama kako u poslu, tako i u privatnom životu.

Na putu do uspeha, sasvim je normalno da nam se dešavaju velike ili male greške i zbog njih se osećamo neuspešnima. Ono što ne znamo je da mi zapravo učimo na principu pokušaja i grešaka. Otuda je od presudnog značaja saznanje kakav stav imamo prema njima, jer nam one mogu biti odličan alat za kreativnost i inspiraciju.

Pogledajmo samo decu koja pokušavaju da nauče neku aktivnost ili da završe zadatak koji je pred njih postavljen. Koliko samo puta svako dete mora da pokuša da zalepi nešto, da drži olovku pravilno, da uhvati loptu, da preskoči prepreku, i sl... Ona se ne boje grešaka jer ne razmišljaju o tome šta će se desiti ako pogreše. Ako vide šansu da nešto probaju ili urade oni će je iskoristiti. Ako pogreše jedanput ili više puta, posle nekog vremena, znaće kako treba pravilno nešto uraditi, znaće šta je dobro. a šta ne.

Možda najbitnija lekcija koju nas naše greške mogu naučiti, jeste da naučimo prihvatiti sopstveni neuspeh. Neuspeh je sastavni i bitan deo ljudskog života jer bez njega ne bi stekli samopouzdanje da se izdignemo i da krenemo dalje, ne bi bili svesni svojih grešaka i ne bi imali mogućnost da naučimo nešto iz njih.

Nije problem greška, problem je ako se sa njom ne bavimo. Studenti master studija u okviru predmeta Didaktičko metodičke perspektive u praksi rada vaspitača kod prof. Milanke Maljković bavili su se pomenutom temom. Bilo je mnoštvo vrlo interesantnih ličnih priznanja da je greška bila prisutna, ali i sjajnih analiza istih.

Izdvajamo nekoliko:

Situacija: U okviru novogodišnje radionice, koju sam organizovala u toku druge godine svoga rada u vrtiću, u kojoj su učestvovali roditelji sa decom, zadatak je bio da na određenu temu sastave priču (po uzoru priče u slikama), vezano za svoje dete kao glavnog junaka. Na kraju radionice, pojedine priče su bile interesantne, ali se pojedini roditelji nisu dobro snašli i pogrešno su razumeli zadatak, tako da završna aktivnost radionice nije ispunila ničija očekivanja i nije bila adekvatna završna aktivnost kojom bismo objedili i na neki način „krunisali“ radionicu.

Greška u komunikaciji: Greška je bila što sam pretpostavljala da svi roditelji znaju šta znači ispričati priču po slikama, pa se nisam predugo zadržavala na objašnjavanju tog dela zadatka. Još jedna greška je što nisam dala konkretan primer priče na osnovu koje bi i oni mogli uraditi svoj zadatak. Više sam pažnje posvetila za datu radionicu nebitnim detaljima, a suštinu sam na brzinu objasnila i završila.

Rešenje za razvojni proces: Ne praviti pretpostavke da roditelji ili sagovornici nešto već znaju jer se to „porazumeva“, bez obzira koliko očigledno ili jednostavno se činilo. Objasniti svaki detalj, kada god je moguće potkrepiti konkretnim primerom. Postaviti više puta pitanja ili potpitanja sagovorniku i podstaći da i sam postavlja pitanja ukoliko je bilo šta ostalo nejasno, ukoliko je potrebno i do najsitnijih detalja.

Situacija:

Vaspitno obrazovna grupa je organizovala posetu ZOO vrta. Na sastanku sa roditeljima je rečeno da na ekskurziju idu samo deca u prisustvu dva vaspitača i nema potrebe da dođu roditelji.

Greška u komunikaciji:

Roditelj deteta sa posebnim potrebama je mislio da pošto njegovo dete ne može samostalno da putuje a roditelji ne mogu da idu sa decom njegovo dete ne može da učestvuje na ekskurziji.

Rešenje za razvojni proces:

Roditelju je objašnjeno da nema potrebe da on prisustvuje jer ostala deca kao i vaspitači će pomoći njegovom detetu u svemu i njegovo dete može učestvovati na ekskurziji i bez njegovog prisustva.

Situacija: Donoseći od kuće raznu ambalažu, neka deca nisu donela, uz obrazloženje njihovih roditelja da je to smeće i treba ga baciti.

Greška u komunikaciji: Smatrala sam da su svi roditelji dovoljno svesni o ugroženosti planete prevelikom količinom otpada.

Rešenje za razvojni proces: U međusobnoj komunikaciji sa roditeljima, neophodno im je ukazati da postoji ambalaža, koja može ponovo da se upotrebi, da veruju svojoj deci i da imaju poverenje u njih i njihove mogućnosti da promene svet!

Situacija:

U dogovoru sa kolegicom, poslali smo SMS poruku na Viber grupu roditelja, sledećeg sadržaja: „Poštovani roditelji, bilo bi dobro da sutra prilikom dovođenja dece u vrtić, dostavite i fotografiju na kojoj se nalazi duga. U toku je realizacija teme i značilo bi nam Vaše učešće. Odziv roditelja je bio veoma slab (od 20 dece, 2 roditelja su donela štampani format duge veličine 13x18). Roditelji su prilikom primopredaje dece komentarisali da nemaju štampač u boji, da nisu shvatili da je to obaveza već „ko može ili želi“, a oni koji su doneli odštampan format nisu bili zadovoljni jer nisu imali informaciju kolika slika treba biti. Vaspitače su se pravdale da roditelji pitaju sve i svašta, da su mogli pitati ako im nije bilo jasno. Svi su bili nezadovoljni i roditelji i vaspitači.

Greška u komunikaciji:

Prva greška u komunikaciji je bila način obraćanja putem Viber grupe. Nejasne i dvosmislene informacije u kratkoj poruci.

Rešenje za razvojni proces:

Vaspitači su mogli sastaviti kratko pismo za roditelje, upoznati ih sa temom koja je predmet realizacije. U pismu za roditelje bi trebalo naglasiti značaj učešća roditelja projektu. Pismo bi bilo dobro dati u petak, kako bi roditelji imali vremena doneti odštampan materijal u narednim danima (npr. do sledeće srede). „Dugin zid sreće“ bi dopunjavali svakog dana i to bi bio poseban doživljaj. Roditelji, koji nemaju štampač ili štampač u boji, tokom vikenda bi zajedno sa decom mogli naslikati dugu. Deca bi roditeljima pokazala znanje, roditelji bi kvalitetno organizovali dečije slobodno vreme kroz zajedničku interakciju i igru.

Situacija: U okviru novogodišnje radionice, koju sam organizovala u toku druge godine svoga rada u vrtiću, u kojoj su učestvovali roditelji sa decom, zadatak je bio da na određenu temu sastave priču (po uzoru priče u slikama), vezano za svoje dete kao glavnog junaka. Na kraju radionice, pojedine priče su bile interesantne, ali se pojedini roditelji nisu dobro snašli i pogrešno su razumeli zadatak, tako da završna aktivnost radionice nije ispunila ničija očekivanja i nije bila adekvatna završna aktivnost kojom bismo objedili i na neki način „krunisali“ radionicu.

Greška u komunikaciji: Greška je bila što sam pretpostavljala da svi roditelji znaju šta znači ispričati priču po slikama, pa se nisam predugo zadržavala na objašnjavanju tog dela zadatka. Još jedna greška je što nisam dala konkretan primer priče na osnovu koje bi i oni mogli uraditi svoj zadatak. Više sam pažnje posvetila za datu radionicu nebitnim detaljima, a suštinu sam na brzinu objasnila i završila.

Rešenje za razvojni proces: Ne praviti pretpostavke da roditelji ili sagovornici nešto već znaju jer se to „porazumeva“, bez obzira koliko očigledno ili jednostavno se činilo. Objasniti svaki detalj, kada god je moguće potkrepiti konkretnim primerom. Postaviti više puta pitanja ili potpitanja sagovorniku i podstaći da i sam postavlja pitanja ukoliko je bilo šta ostalo nejasno, ukoliko je potrebno i do najsitnijih detalja.

Situacija: Roditelj čije dete ispoljava probleme u ponašanju, veoma je agresivno i u komunikaciji koristi ružne reči – ne prihvata i izražava sumnju u primedbe vaspitača.

Greška u komunikaciji: U svakodnevnoj saradnji prilikom prijema i otpusta dece pokušavali smo roditeljima da skrenemo pažnju i zatražimo pomoć u rešavanju „problema“ koji su roditelji uporno negirali, jer roditelji ponašanje o kojem je reč ne sagledavaju kao problem. Roditelji nisu dolazili na otvorena vrata, a u isto vreme izbegavali su roditeljske sastanke.

Rešenje za razvojni proces: Jedna od najvećih nepoznanica za vaspitače jeste to kako ostvariti uspešnu komunikaciju sa onim roditeljima čiji se vaspitni stilovi bitno razlikuju od principa rada u vrtiću. Pokušati sa što asertivnijim pristupom, motivisati i uključiti roditelje u svakodnevni vaspitno – obrazovni rad grupe kako bi sam roditelj uvideo razlike u ponašanju svog deteta od ostatka grupe. Osvestiti roditelje, a i dete kroz razne aktivnosti kako bi im ukazali šta je to „dobro“, a šta „loše“ ponašanje.

Situacija: Vaspitač je primetio kod deteta kašnjenje u razvoju i obraća se roditelju oštrim opisom deteta da je primetio danešto nije u redu sa detetom. Upućuje ih da se konsultuje sa stručnom službom. To je izazvalo dodatni problem jer roditeljnegira i počinje da izbegava razgovor sa vaspitačem o detetu.

Greška u komunikaciji: Vaspitač nije trebao tako da nastupi, nego da prvo iznese dobre strane deteta a onda ukaže na problem koji smatra da postoji i da razgovor opet završi sa navođenjem dobrih strana deteta. Roditelj je trebao da usvoji i analizira na šta je vaspitač hteo da ukaže i da mu traži pomoć ili da ga uputi dalje kako bi pomoga detetu

Rešenje za razvojni proces: Vaspitač kontaktira stručnu službu i ukazuje na problem, organizuje se sastanak stručne službe, vaspitača i roditelja kako bi ustanovili problem i krenuli da ga rešavaju. Svi iznose svoja zapažanja o detetu a stručna služba predlaže mere individualizacije. Tako bi se razvilo poverenje kod roditelja da će dobiti pomoć i podršku a ne optuživanje i etiketiranje deteta. Ovako se stiču uslovi za dobar razvojni proces za sve učesnike u vaspitno-obrazovnom radu, međusobno poverenje a sve u cilju dobrobiti deteta.

Situacija: Prilikom rada sa decom, uočava se da dete prati određene aktivnosti, a neke ne. Pratimo i dolazimo koleginica i ja do zaključka da dete nečuje i da za određene radnje ulaže napore i nema rezultata i to ga veoma usporava i ljuti, jer ne može da ide u korak sa vršnjacima. Da mu je pažnja veoma kratka i da tako gubi u komunikaciji, u razvijanju svih veština i govornih i slušnih, pa i kognitivnih.

Greška u komunikaciji: Greške u komunikaciji su kada se ne nalazi adekvatna saradnja između vaspitača i roditelja. Tj. kada roditelj ignoriše zapažanja vaspitača, jer misli da je ono neposlušano. U stvari ni sami nisu uložili napor da uvide problem.

Rešenje za razvojni proces: Rešenje za razvojni proces kada se nadje način za saradnju uključujući i pedagoga i psihologa i med.sestru na preventivu i upućuje se dete na lekarski pregled. Saradnja se poboljšava, roditelji odvođe dete kod doktora i ustanovljava mu se slab sluh. Međutim, roditelji su i dalje ne marni i odugovlače sa konačnim rešavanjem problema, jer je vreme pandemije. Dete je sada predškolač i biće mu teško kada krene u prvi razred. Konačno mu je ustanovljeno oštećenje sluha i nosiće aparat.

Situacija: Treba li smo da organizujemo zajedničko takmičenje dece i roditelja.

Greška u komunikaciji: Osmislili smo takmičenje u sportskim igrama sa decom i roditeljima. Pojedini roditelji to nisu ozbiljno shvatili i olako su prešli preko toga (u smislu da ne moraju doći na takmičenje).

Rešenje za razvojni proces: Nedovoljna uključenost roditelja u odrastanje i razvoj deteta (obaveze na poslu, radno vreme) negativno utiču na psihofizički razvoj dece. Rešenje se ogleda u tome da smo trebali još veći akcenat staviti na povijanje i obaveštenje roditelja. Uključiti stručnu službu (pedagog, psiholog) i organizovati više roditeljskih sastanaka na temu odnosa roditelja i dece.

Situacija: Usled nedovoljne komunikacije među nama (kolegicama) uglavnom nastaje najčešće nerazumevanje, koje ne predstavlja nerešiv problem, već samo opomenu za poboljšanje komunikacije. Planirajući aktivnosti sa koleginicom, nismo se razumele oko dana kada ćemo realizovati iste. Te smo jednoga dana došle obe nespremljene odnosno bez materijala.

Greška u komunikaciji: Razgovor nije bio dovoljno jasan.

Rešenje za razvojni proces: Snašle smo se tako što smo uradili neplaniranu aktivnost koja je vezana za projekat. Pričajući detaljnije o planovima, lišile smo se nerazumevanja.

Situacija: Običan razgovor, uvidela sam da je pogresnog stava i prećutala sam smatrajući da nemam prava da sugerišem odluku.

Greška u komunikaciji: Ćutanje nije dobro, potrebno je iskazati mišljenje ukoliko je moguće uticati drugog da uvidi pogresku.

Rešenje za razvojni proces: Iskazati mišljenje jer svaka osoba koja se upušta u otvoren dijalog je i slusalac i govornik.